

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

DONDERDAG 6 DECEMBER.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5.00; voor de buitensteden f 6.00; franko door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau der COURANT.

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden tegelt f 1.00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 5 December.

De heer Mackay heeft gisteren, bij den aanvang der zitting, voor de begrooting van Marine gesproken. Hij begint aan dat de roep: de vloot is in verval, niet ploteling ontstaan, maar reeds in 1852 door de commissie in haar rapport is aangeheven. Hij meent ook dat men met de begrooting aan te nemen zich niet aan het stelsel bindt; hetgeen geen twiifel lijdt, en dat men het stelsel altijd zal kunnen uitbreiden of inkrimpen naar gelang de schatkist rijk of arm zal zijn. Dat is een groote naïveteit van den heer Mackay.

De minister van Marine verdedigt zijn stelsel nogmaals tegen den heer Storm van 's Gravesande, die alle groote schepen naar de Oost wil zenden en slechts de kleine vaartuigen noodig acht ter verdediging van ons land. Aan den Texel en Texel zijn in tijd van oorlog fregatten noodig, en men kan alle groote schepen niet duurzaam in de Oost laten zonder daar maritieme etablissementen op te bouwen, behalve nog dat de schepen in de wateren van de Oost veel meer lijden en spoediger verrotten, dan in onze wateren. De minister is overigens bereid het aantal zijner fregatten te verminderen, als de commissie van maritieme defensie zijne verantwoordelijkheid dekt door de verklaring, dat een minder aantal genoegzaam is. De minister zegt ook nog een woord omtrent de *Soembing*; hij doet mede, dat de twee stoomkorvetten voor Japan worden gebouwd buiten de medewerking van het ministerie van Marine. Hij eindigt met de commissie te be spreken door hem benoemd, om hem voor te lichten bij de benoeming en bevordering van officieren. Hij zegt dat men zijne departementen niet kan vergelijken by andere. De officieren worden dikwerf verplaatst en dienen meestal ver af.

De minister van Koloniën geeft eene geschiedenis van de wijze hoe men er toe gekomen is om, den Keizer van Japan onze *Soembing* aan te bieden. Het is blijkbaar dat 's lands belang meebragt om het begeerde geschenk aan Japan te doen. Ook was de Gouverneur-generaal van Oost-Indië, door wiens tusschenkomst Japan met Nederland handelt, tot het geven van geschenken bevoegd; blijft dan nog alleen de quaëstie of de minister van Marine de *Soembing* aan den Gouverneur-generaal mogt overdoen. Het schijnt dat het ministerie zich daaromtrent vergist heeft met te rekenen op de wet der verstrekingen. De minister van Koloniën beroept zich op het algemeen welzijn om die misvatting goed te maken. De heeren Dullert, Thorbecke, van Goltstein en Storm van 's Gravesande zijn door de verklaringen der ministers niet bevredigd, die of niet of niet genoegzaam hunne bezwaren hebben besproken.

De heer van Bosse bestrijdt eveneens de begrooting van Marine. Zij loopt te hoog en zal nog hooger klimmen. Verder vindt hij ook eene reden tot afkeuring in de zaak van de *Soembing*. De wet op de verstrekingen is tot tweemaal toe afgewezen, omdat men daarin geen genoegzamen waarborg had, dat de eigendom van den Staat niet zou kunnen worden vervoemd. Het weggeven van een stoomschip acht hij eene stellige overtreding dier wet. Hij meent ook dat men in onze koloniën niet beroegd is tot het geven van zulk een geschenk, en dat de minister van Koloniën door deze handeling in strijd is gekomen met zijne eigene anteceden ten. Als het stelsel opging, dat de Gouverneur-generaal oppermagtig beschikt over de oost indische finantiën, had de minister vroeger het kontrakt met de Handelsmaatschappij niet aan de wetgeving moeten onderwerpen.

De heer van der Linden spreekt in denzelfden zin tegen de begrooting vooral wat de *Soembing* betreft. Maar de heer Groen van Prinsterer van meening, dat men aan het oost indisch gouvernement de handen vrij moet laten tot het geven van geschenken aan Japan. Maar hij geeft zijne goedkeuring aan het be sluit door den heer Thorbecke geopperd omtrent de commissie, die den minister van Marine van raad moet worden bij de bevordering van officieren. Ook hij meent dat zulk een konstitutionneel is. Het komt hem voor dat bij het ministerie de strekking bestaat, om zich als ministerie te maken en veel over te laten aan de verantwoor-

delijkheid van een enkel minister, hoofd van een departement. Daardoor wordt het eigenlijk denkbeeld van regering weggecijferd. De Kamer ontmoet dan telkens maar een minister, waar achter een hoofdamtenuar in de bureaux staat. De heer Groen meent, dat die toestand meer is uitgekomen sinds 1848 en het vroeger zoo erg niet was. Dat is slechts eene veronderstelling. Vóór 1848 had men geen ministerie; men had slechts ministers, die nooit gezamenlijk aftraden, of opkwamen, maar één voor één, naar gelang der omstandigheden, vielen of bevendreven, alsof zij nooit kollega's gehad hadden.

De heer van Nispen van Sevenaer zegt, dat de zaak van de *Soembing* een pijnlijken indruk op hem heeft gemaakt. Hij deelt daaromtrent geheel het gevoelen van vorige sprekers. Geen lid der Kamer heeft er ooit aan gedacht, dat bij het bestaan der wet op de verstrekingen zulk een feit mogelijk was. Hij bepaalt zich bij het toetsen van de zaak aan voorgemelde wet, en dan is het zijne overtuiging, dat de minister van Marine niet bevoegd is om een stoomschip van Koloniën te vervoerden. Hij neemt aan dat hier met de beste bedoelingen is gehandeld, daarom zal hij de begrooting er niet om afstemmen. Ook de begrooting biedt hem daartoe geen grond aan. Het staat toch vast, dat wij meer schepen noodig hebben. Hij laat het getal in het midden: zeker is het dat er meer noodig zijn dan er thans bestaan. Er zijn dus aanzienlijke sommen noodig voor de aanstaande dienst. Hij meent dat hij die niet mag weigeren. Kan onze begrooting op den duur zoo groote sommen aan Marine niet gunnen; het is eene reden te meer om ze thans niet te onthouden nu zij kunnen worden gevonden. De minister van Marine en Koloniën nemen voor de derde maal het woord, zonder nieuwe inlichtingen te geven. Zij worden op nieuw beantwoord door de heeren Dullert en van Bosse, waarbij zich nog twee sprekers voren, de heeren van Hoëvell en Storm, die geen van beide geneigd zijn om der Regering een bill van indemniteit te schenken. Daarna worden de algemeene beraadslagingen gesloten. De verschillende afdelingen komen vervolgens in discussie. Zij leveren niets belangrijks op. Een voor een worden de afdelingen aangenomen zonder eenige tegenkanting. De Begrooting in haar geheel wordt aangenomen door 33 tegen 24 stemmen.

Men leest in den *Tijdspeigel*:
»Het is met de formulieren der kerk gegaan, als met het oude geld. Er is reeds lang aan gesnoeid, en 't was toch gangbaar; ja! de wisselaars verklaarden dat het stuk goed was. Maar toen ten laatste de gulden, zoo brutaal en onbeschaamd mogelijk, tot een kwartje werd afgesneden, begon men te vragen, hoever 't wel geoorloofd was te snoeien? Alleen den rand of kabel? Of verder tot aan 't wapen? En men eindigde, met het oude geld niet meer gangbaar te verklaren. Eigenlijk was, op dit punt de Roomsche Katholieke kerk, die alle afsnoeien, ook het geringste, scherp verbod, meer consequent gebleven.

Aardig, alleraardigst. De synodale eenigheids formulieren gelijk gesteld met den ouden gulden, en daaraan, als aan die oude muntstukken; zoo lang en zoo veel door het snoeijersvolkje gesnoeid en gevild, dat ze nog maar nauwelijks iets van de oorspronkelijke formulieren overgehouden hadden en door niemand meer te herkennen waren. Inderdaad, alleraardigst gevonden!

Doch zet men den parallel door, is hij dan ook nog aardig? Laat ons eens zien. Toen de gesnoeide gulden niet meer gangbaar verklaard waren, kregen wij nieuwe gulden, die de volle waarde van den gulden hadden, die er blinkend uitzagen, als wat nieuw is, en die, wat niet weinig zeggen wilde, minder gevaar liepen van door het snoeijers volk te worden dan de oude gulden. Zoo was de invoering der nieuwe gulden voordeelig in elk opzigt. Toen echter de eenigheids formulieren, als die oude gulden, niet meer gangbaar verklaard waren, wat kwam daar toen voor in de plaats? Niets! Toen verklaarden de mannen van aanzien en invloed, dat de Protestanten zich heel goed buiten formulieren dedden konden en dat eene gemeenschappelijke belijdenis, op protestantsch gebied, eigenlijk een ouding was. Zij hadden toen

ongelijk. Intusschen werd dienvolgens het protestantsch publiek in den toestand gebragt, waarin wij zouden verkeerd hebben, indien wij geene nieuwe munt, in de plaats der niet meer gangbaar verklaarde gulden, verkregen hadden. Dan zou het middel tot onderling verkeer, waardoor alle rapporten levendig kunnen gehouden worden, ontbroken hebben — en de maatschappij viel spoedig in duigen. Daaruit valt gemakkelijk op te maken, welk lot den protestantsche kerkgenootschappen te wachten staat, nu de band voor versleten verklaard is, die hen samenhiield en geen andere, in de plaats van dien ouden band, er om heen wordt geslagen.

De heer Jhr. M. Salvador stond op heden te regt voor de arrond. regtbank alhier, beschuldigd van laster of hoon tegen de regtbank van Haarlem, in een gedrukt en algemeen verspreid geschrift.

In het *Handelsblad* van 7 Aug. 1855 komt namelijk eene advertentie voor, beginnende met de woorden! »Ah! si le roi le savait,» en waarin bepaald geincrimineerd worden de woorden; »Bij vele andere onwettige en onbillijke gedragingen, heeft de Haariëmsche regter zich niet ontzien in zijn condemnatoir vonnis tegen den heer S. Fongers en mij, dd. 21 December 1854 aanhalingen uit de door hem geincrimineerde klagten en courantenberigten geheel verminkt en vervalscht op te nemen. Een meer ijverig onderzoek door het openb. ministerie, dan het tot nu toe betracht heeft, voorbij ziende wat aan hetzelfde bij art. 4 van de wet op de regt. organ. en het hel. der just. opgedragen is, kan aan Uwe Majesteit de waarheid van deze mijne beschuldiging tegen den Haariëmschen regter bewijzen.» Deklaagde werd bijgestaan door Mr. Jansma van der Ploeg, advocaat alhier. Nadat ten verzoeken van de verdediging enkele stukken zijn voorgelezen, werden de twee gedagvaarde getuigen gehoord.

Uit dit verhoor bleek alleen, hetgeen ook niet werd ontkent, dat de advertentie door Jhr. M. Salvador was ingezonden.

Daarop droeg Mr. J. C. Bijleveld, substituent-officier van justitie, de beschuldiging voor. Spr. toont aan, dat er was een publiek geschrift, waarin een bepaald aangewezen lichaam van een bepaald feit werd beschuldigd, [eene beschuldiging] die, zoo zij waar was, het aan straffen of de haat en verachting der burgers zoude blootstellen, dat deze aankondiging met boos opzet heeft plaats gehad. Dienvolgens repareert spr., op grond van art. 367, 368, 370, 371, 374 § 2 Code Pénal van de wet van 16 Mei 1829, en van de wet van 29 Junij 1854, dat de aangeklaagde zal worden schuldig verklaard, en dienvolgens veroordeeld tot eene gevangenisstraf van 1 tot 6 maanden, eene boete van 25 tot 1000 gulden, ontzetting van die regten, vermeld in de wet van 29 Junij 1854, welke de regter zal goedvinden, voor eenen tijd van vijf tot tien jaren, alsmede in de kosten van het geding.

Daarna werd de verdediging voorgedragen. Mr. Jansma van der Ploeg begon met aan te merken, dat deze procedure veel op eenen politieken strijd geleek, meer dan op eene gewone vervolging.

Het openbaar ministerie heeft bovendien art. 370 C. P. over het hoofd gezien; uit authentieke acten is het bewijs van de waarheid der imputatie gemakkelijk te leveren; deze acten worden overgelegd.

Spr. vraagt nu wat is verminken? Volmaakt hetzelfde als onvolledig maken, niets meer niets minder. Een verminkt stuk is een onvolledig stuk. Valsch, van het latijnsche fallo, is taalkundig mis hebben, en niets meer; valsch is verwant met vallen: zijn evenwigt verliezen, met faillissement, valsch heeft geene slechte beteekenis; denk aan valsche tanden, valsche tijding enz. Het beteekent onjuist. Er staat dus, dat de citaten onvolledig en onjuist waren, meer niets. De vorige verdedigers van den aangeklaagden hebben minstens even veel gezegd van dat vonnis van Haarlem. Wat nu volgens den aangeklaagde onjuist was, onderzoekt spreker niet. Nu blijkt zulk niet en er is dus geen *fait précis*. Het Openb. Ministerie heeft het vervolgd feit in verband willen brengen met andere bekende feiten, maar geheel ten onregte. Wat zou iemand, die nooit iets van den aangeklaagde

